

Competentiegericht opleiden

de nieuwe vorm van opleiden

- De groene standaard
- Het Groene LAB

Competentiegericht opleiden 1

Competentiegericht opleiden:

Manier van opleiden waarbij de deelnemer op basis van eigen verantwoordelijkheid voor zijn ontwikkeling eigen keuzes kan maken in de inhoud, het tempo en de volgorde van onderwijsleersituaties

Competentiegericht opleiden 2

- Echte beroepssituaties
  - leren in de praktijk
  - examens in de praktijk
- De leerling centraal
  - maatwerk
  - aansluiten bij de persoonlijke interesse en ontwikkeling
- Verwerven competenties

Naar competentiegericht opleiden 1

Naar competentiegericht opleiden 2

Van:

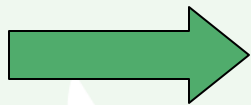
- Schools leren
- Een vastgestelde opleiding
- Leren in vaklokalen
- Onderwijsaanbod in delen
- Doceren

Naar:

- Actief leren en ontwikkelen
- Maatwerk in leertrajecten
- Leerplekken in echte situaties
- Leren in betekenisvolle gehelen
- Coachen

Competentiegericht opleiden en examineren

- Competentiegericht opleiden vraagt om competentiegericht examineren.
- Competentiegericht examineren: examineren in een beroepscontext gericht op benodigde competenties.

samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven noodzakelijk

Competentiegericht opleiden; leren in de praktijk

- De praktijk biedt inzicht in het belang van bepaalde kennis, houding en vaardigheden
- Voor een deelnemer begint het leren, beslissen en handelen in de praktijk waar hij onderdeel is van een reële situatie.
- Het bedrijfsleven biedt kritische beroepssituaties.

Competentiegericht opleiden voor onderwijs en bedrijfsleven

- Samenwerking vraagt een inspanning van beide partners maar levert ook duidelijk iets op voor beide.
- Een wisselwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven:
  - aoc's betrekken het bedrijfsleven bij het praktijkleren en examinering in het bedrijf
  - het bedrijfsleven heeft invloed op de kwaliteit van de opleiding, een goede begeleiding en inbreng van nieuwe ontwikkelingen in de sector

Competentiegericht opleiden voor bedrijfsleven

- Het betrekken van het individuele bedrijfsleven op regionaal niveau bij de ontwikkeling van groene standaarden en geschikte oefensituaties
- Inzetten van vertegenwoordigers van het bedrijfsleven bij gebruikersgroepen
- Informeren van brancheorganisaties voor het verkrijgen van status voor examen standaarden

De wereld van competentiegericht onderwijs

Competentiegericht leren

Examenstandaard

beschrijft de kritische beroepssituaties

Oefensituaties

bereiden voor op het functioneren in kritische beroepssituaties

Oefensituaties: praktijkleren, projecten, simulatie, ed.

Leervragen

komen voort uit oefensituaties en leiden tot actief leren

Deelnemer krijgt coaching op leervragen en POP

Leerarrangementen

een set van leeractiviteiten die aansluit bij leervragen

Coach en deelnemer organiseren individuele leerarrangementen

Deelnemer legt **proeve van bekwaamheid** af

Deelnemer ontwikkelt zich en slaat bewijzen voor competent gedrag op in **portfolio**

Nieuwe werkwijze

Inrichten en werken met proeve van bekwaamheid

Opleiden en beoordelen assessoren

Oefensituaties creëren

Versterken relaties met bedrijven

Ontwikkelen van de positie in de regio

Maken van afspraken met bedrijven

Leggen van de regie bij leerling

Oppakken van nieuwe rollen (coach, instructeur)

Werken in zelfsturende teams

Werken met POP's

Inrichten van persoonlijke werkomgeving

Ontsluiten van de backoffice

Werken met flexibele planning

Werken met (digitaal) portfolio

Instrumenten

Examenstandaarden

Backoffice Het Groene Lab

Oefensituaties

Leervragen

Leeractiviteiten en bronnen

www.degroenestandaard.nl

Competentiegericht opleiden en De groene standaard 1

- Bij competentiegericht opleiden is competentiegerichte examinering nodig
- De proeve van bekwaamheid is een voorbeeld van competentiegericht examineren
- Het project De groene standaard levert landelijk examenstandaarden als basis voor de proeve van bekwaamheid per kwalificatieprofiel

Competentiegericht opleiden en De groene standaard 2

- gestart in 2005
- doel: eenduidige invulling geven aan examinering onder de competentiegerichte kwalificatiestructuur
- doelgroep: onderwijsveld, bedrijfsleven, KCE en overige doelgroepen
- deelnemende instellingen: 11 aoc's en Aequor

Competentiegericht opleiden en De groene standaard 3

Het product:

- sets van examenstandaarden
- vormt basis voor inrichting proeve
- geeft richting aan leerproces

Uitgangspunten:

- 1 tot 4 examenstandaarden per opleiding, afhankelijk van opleidingsniveau
- Elk opleidingsniveau heeft eigen set van examenstandaarden
- Doorstroming van ene naar andere niveau te regelen via procedures van examencommissie aoc

De groene standaard; examenstandaarden

Bestaan uit:

- doel
- kritische beroepssituatie
- toetstechnische richtlijnen
- bekwaamhedendocument

De groene standaard; kritische beroepssituatie 1

- geeft de deelnemer het beroepsbeeld waar hij naar toe moet groeien
- daarmee voor coach en praktijkopleider hulpmiddel bij begeleiding

De groene standaard; kritische beroepssituatie 2

- referentiesituatie voor de assessoren tijdens proeve
- beschrijft (kern)activiteiten die de kandidaat moet beheersen
- geeft gedragskenmerken bij dilemma's en keuzemomenten
- beschrijft gewenst resultaat
- hoofdvraag: "vertrouwen we de deelnemer de kritische beroepssituatie toe?"

De groene standaard; toetstechnische richtlijnen

- vormen kader voor inrichting van de proeve
- algemene richtlijnen voor alle examenstandaarden
- specifieke richtlijnen per examenstandaard

De groene standaard; bekwaamhedendocument

- wordt door assessor gebruikt als feedback format bij negatieve beoordeling van de proeve (maar niet bij positieve beoordeling)
- biedt deelnemer, coach en praktijkopleider een inhoudelijke standaard voor portfolio

Tips De groene standaard

- een examensituatie (proeve) is niet hetzelfde als een kritische beroepssituatie
- de kritische beroepssituatie is namelijk een referentiesituatie
- kies de examensituatie zo dat assessoren gemakkelijk een oordeel kunnen geven over de vraag of de kritische beroepssituatie toevertrouwd kan worden.

Stellingen De groene standaard

- Een examenstandaard biedt ruimte om de proeve van bekwaamheid in verschillende contexten af te leggen
- Examenstandaarden geven een aantal mogelijkheden om het leerproces naar eigen inzicht in te richten
- Een examenstandaard is net zo goed als zijn gebruiker

Competentiegericht opleiden en Het Groene LAB 1

- Bij competentiegericht opleiden worden leerarrangementen op basis van leervragen samengesteld
- Grote hoeveelheid aan oefensituaties, leeractiviteiten en bronnen ondersteunen leren op maat
- Het project 'Het Groene LAB' levert per examenstandaard een backoffice op

Competentiegericht opleiden en Het Groene LAB 2

- Start project 2004
- Doel: het actief helpen van aoc's bij voorbereiding, start en implementatie van duaal competentiegericht leren
- Primaire doelgroep: mbo-groen-deelnemers, in mindere mate vmbo en hbo
- Deelnemende instellingen: 11 aoc's

Competentiegericht opleiden en Het Groene LAB 3

Backoffice per examenstandaard met:

- Oefensituaties
- Leervragen
- Leeractiviteiten
- Bronnen
- Informatie voor de docent

Het Groene LAB; oefensituaties

- Geven deelnemer beeld van authentieke situaties
- Bevatten dilemma's
- Dragen bij aan de ontwikkeling van competenties

Voorbeelden:

- In een mini-onderneming werken
- Praktijkleren

Het Groene LAB; leervragen

- Zijn voorbeeldmatig
- Van de deelnemer
- Soms voorzien van coachingsvragen

Voorbeelden:

- Waarom vind ik grote beesten eng?
- Hoe moet ik maaien?

Het Groene LAB; leeractiviteiten

- Activiteiten die invulling geven aan leervragen
- Deelnemer en docent bepalen samen welke

Voorbeelden:

- 360 graden-beoordeling
- Organiseren van een excursie
- Volgen van een workshop
- Bezoek aan KvK
- ...

Het Groene LAB; bronnen

- Bieden informatie
- Ondersteunen leeractiviteiten
- Dragen bij aan leervragen

Voorbeelden:

- Tijdschrijftartikelen
- Software
- Internetpagina's
- Boeken
- Folders
- ...

Tips Het Groene LAB

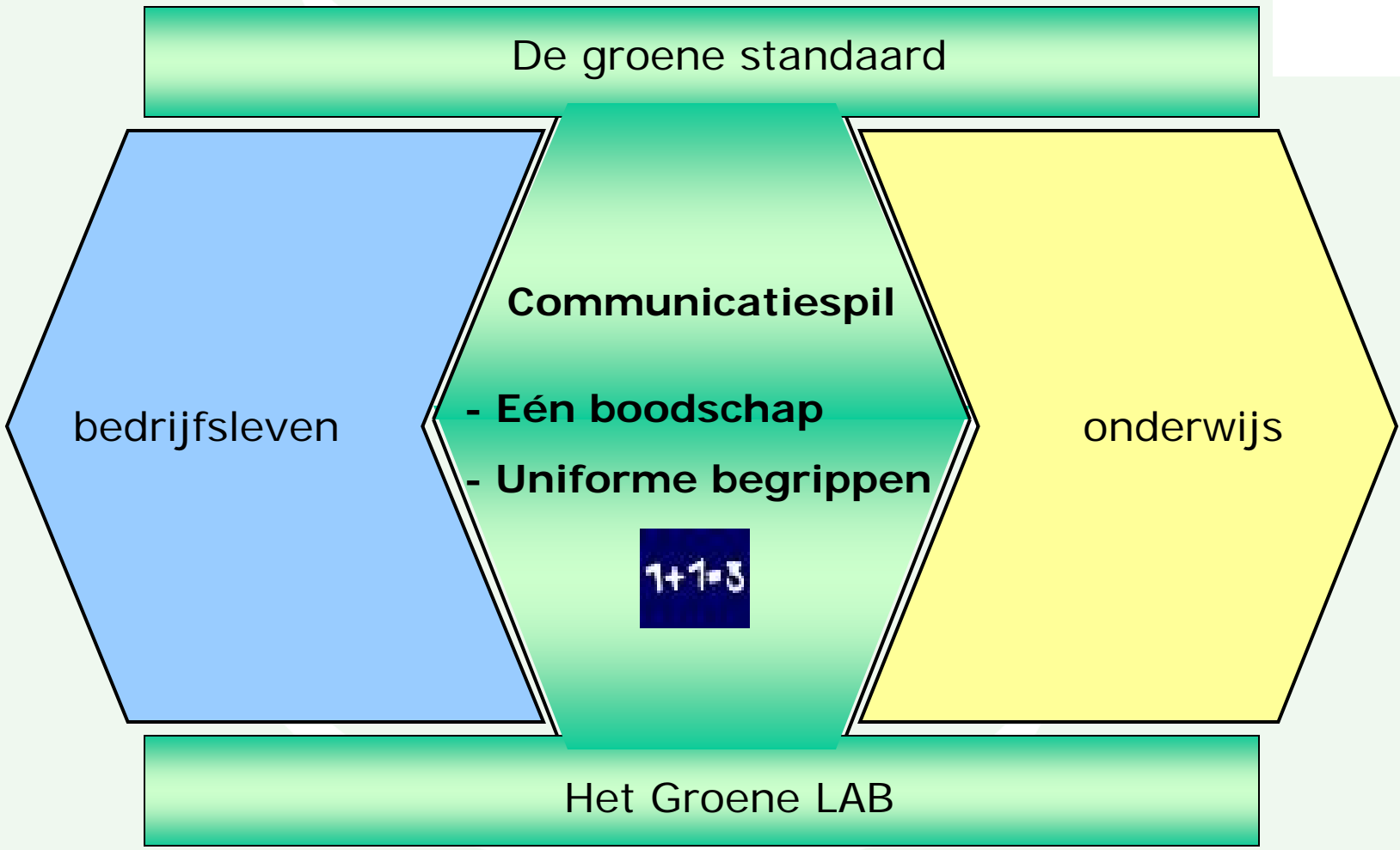
- Ontsluit de backoffice voor uw deelnemer of uw school
- Gebruik wat u kunt gebruiken
- Bewerk de oefensituatie naar uw situatie en uw deelnemer
- Laat de deelnemer zorgdragen voor de bewijzen in zijn portfolio

Stellingen Het Groene LAB

- Het is ideaal dat je voor iedere deelnemer een eigen leerarrangement kunt opstellen
- Alle Ideelnemers zijn in staat om zorg te dragen voor de bewijsvoering van hun portfolio
- Deelnemers hebben geen leervragen

Eenduidige communicatie noodzaak

Bedrijfsleven en onderwijs: neuzen dezelfde kant op

De Groene
standaard
EXAMINEREN IN EEN BEROEPSCONTEXT

Het Groene
LAB

